

Kvalt 13.11.2023

Khall 21.11.2023 § 295

HyvSivva 25.01.2024 § 4

Khall 09.04.2024 § 82

Kvalt 22.04.2024 § 17

Työryhmän työskentely

Työryhmä kokoontui yhteensä viisi kertaa vuosina 2024–2025.

Työskentelyyn osallistuivat nimettyinä työryhmän jäseninä:

- hyvinvointiaktivaattori (puheenjohtajana ja muistioiden kirjaaja)
- yhtenäiskoulun apulaisrehtori
- valtuutettu valtuustoaloitteen tehneestä ryhmästä
- nuorisovaltuutettu

Kutsuttuina:

- nuorisopalveluvastaava (työryhmän varapuheenjohtaja)
- musiikkiopiston rehtori
- varhaiskasvatuksen johtaja
- hyvinvointialueen perhetyöntekijä
- hyvinvointialueen väkivaltatyön asiantuntija
- Barnahus -hanketyöntekijä

Kuhmon kaupungin käytänteet ja monitoimijaverkostot, jotka tukevat kiusaamisen ja perheväkivallan ennaltaehkäisevää työtä sekä havaintoihin puuttumista

Toimintaohjeet:

- Lapsen tuen käsikirja
- Perusopetuksen opiskeluhoitosuunnitelma
- Hyvinvoiva koulu yhteisö -käsikirja perusopetuksessa, sisältäen teemoja oppilaille ja henkilöstölle
- Tehostetun nuorisotyön suunnitelman päivitys käynnissä
- Musiikkiopiston henkilöstön tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma (ohjeet työyhteisöön ja oppilaisiin liittyen)
- Nuorisopalvelujen henkilöstön tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma
- Yhtenäiskoulun henkilöstön käsikirja aikuisten välisen havainnoinnin tueksi
- Nuorisotyön perussuunnitelma ja perehdytysuunnitelma ovat työstövaiheessa

Toimintaohjeet toimivat arjessa työkaluina.

Monitoimijaverkostot:

- Varhaisen tuen tiimi, jossa perhe päättää ketä asiantuntijoita kutsutaan mukaan
- Yksikkökohtaiset opiskeluhoitoryhmät
- Ankkuritiimi erityisnuorisotyöntekijä-sosiaaliohjaaja-poliisi
- Perhekeskustiimi hva-kaupunki

Konkreettisia olosuhdemuutoksia työryhmätyöskentelyn aikana:

- Varhaiskasvatukseen uudeksi resurssiksi sosionomi
- Vartijapalvelu otettu käyttöön nuorisotilalla
- Turvallisen tilan säännöt luotu nuorisotilalle ja kirjaston pelihuoneeseen
- Oma nuortenp1ste -toiminta kerran kuussa järjestettynä käynnistyy 1.4.2025

Kainuun hyvinvointialueen työ

- Kainuussa on hyviä toimintatapoja, pitkälle koulutettuja osaajia ja täällä on opittu tekemään hyvää, perhekeskeistä verkosto- ja tiimityötä
- Mm. vauvaperhetyön tiimityöskentelyä on tehty jo 15 vuoden ajan. Tiiviissä yhteistyössä ovat lastenpsykiatria sekä aikuisten mielenterveys- ja päihdetyö.
- Kainuun HVA:n verkkosivuilla on palvelukuvaukset avun tarjonnasta kainuulaisille
- Väiski - Väkivallaton työ Kainuussa on lähisuhde- ja perheväkivallan tekijän kanssa tehtävää työtä. Henkilöille, jotka ovat käyttäneet tai pelkäävät käyttävänsä väkivaltaa perheessään tai lähisuhteissaan.

Kuhmon perhekeskuksessa nimettyjä Väiski-työntekijöitä ovat sosiaalityöntekijä Päivi Tuohinen ja sosiaaliohjaaja Petri Pikkarainen.

- Marak-työryhmä auttaa väkivallan uhreja
- RIKU on Kainuun rikosuhripäivystys
- Yhteispäivystys vastaa akuuteissa ongelmissa
- Chat-palvelut tarjoavat mahdollisuuden kysyä väkivaltateemoista anonyymisti
- Opiskeluhoolto lähellä kaikkia oppilaita.

Muiden toimijoiden matalan kynnyksen palvelut

- MLL:n verkko- ja puhelinpalvelut
- Kuhmon EVL seurakunnan nuorten puhelintunti viikoittain
- Et ole yksin verkkokoulutus urheiluseurojen ohjaajille ja valmentajille sekä muille toimijoille
- Mieli ry:n valtakunnalliset ja alueelliset palvelut

Maksuttomat koulutusmahdollisuudet

- Barnahus verkkokoulutukset ja materiaalit ammattilaisten työn tueksi
- THL verkkokoulutukset
- Aluehallintoviraston koulutukset

Havaittuja haasteita

- Ongelmana on, että lähisuhdeväkivaltaa kohdanneita asiakkaita ei ohjaudu hyvinvointialueen tuen piiriin
- Väkivalta-asioista tiedottaminen ja tietoisuuden lisääminen ei ole kenenkään vastuulla; tarvitaan rakenteita, joissa vastuuhenkilöt nimettyinä.
- Vanhemmuuden tukeen tarvitaan vaikuttavia konkreettisia keinoja.
- Häpeän tunne voi lisätä lähisuhdeväkivallan kierrettä ja estää avun piiriin hakeutumista.
- Monikulttuurisuuden lisääntymisen myötä esille voi tulla monen tyyppisiä kulttuurisidonnaisuuteen liittyviä ongelmia.
- Rasisisesta käyttäytymisestä havaintoja oppilaitoksissa.
- Kunnan asiantuntijat tarvitsevat ohjeistusta ja toimintamalleja, miten ohjata asiakkaat palveluiden pariin.
- Varhaiskasvatuksen ja koulun toiminnoissa on hyvät ohjeet, miten toimitaan, kun lapset kohtaavat keskinäistä kiusaamista tai väkivaltaa, mutta ohjeistukset aikuisten lapsiin kohdistamaan tai keskinäiseen väkivaltaan ovat puutteelliset ja asioita tulee harvoin esille.
- Työkalut huolettomaan asenteeseen väkivaltaa kohtaan puuttuvat – miten puuttua ja auttaa?
- Puheeksiottamiseen tarvitaan selkeyttä, ohjeistusta ja tukea
- Kaupungin palveluissa kohdataan myös aikuisväestöä. Toimintaohjeistukset ja aikuisväestön kanssa työtä tekevien moniammatillinen verkosto puuttuvat.

Esitys toimenpiteistä

- Asiakaspinnassa työtä tekeville kaupungin työntekijöille tarvitaan suunnitelma, miten heitä tuetaan puheeksiottamisessa ja asiakkaiden auttamisessa (toimintaohjeet), kun huoli herää. Työntekijöiden väkivaltakohtaamisen ohjeistus ja koulutukset väkivaltatilanteisiin puutteellisia. Puheeksioton koulutus tarpeellinen. Hyvinvointiaktivaattori yhdessä HR:n kanssa edistää toimenpiteitä.
- Yhdenvertaisuustietoisuuden lisääminen. Koulutus tarpeellinen kaupungin työntekijöille.
- Tehtyjen viranomaisilmoitusten määrän seurannasta tehdään vakiintunut käytäntö työyksiköissä
-> tarkoituksena ennaltaehkäisevän työn seuranta. Apulaisrehtori, musiikkiopiston rehtori ja nuorisopalveluvastaava kehittävät seurantamenetelmän.
- Lähisuhdeväkivaltaan liittyvissä asioissa kunnan vastinparina HVA:lla toiminee erikoissuunnittelija Helena Saari.
- Hyvinvointiaktivaattori valmistele ja julkaisee kuntalaistiedotteita lähisuhdeväkivaltatietouden lisäämiseksi.
- Koulukiusaamisen ja lähisuhdeväkivallan ennaltaehkäisevät ja puuttumisen toimenpiteet kuuluvat jatkossakin toimialakohtaiseen työhön.

Työryhmä esittää toimenpiteitä kirjattavaksi tulevan valtuustokauden hyvinvointisuunnitelmaan.

Työryhmä katsoo antaneensa vastauksen valtuustoaloitteeseen: ”Haluamme kuulla, miten Kuhmossa aiotaan selkein ja konkreettisin toimenpitein ja askelin puuttua tähän vakavaan ja koko yhteisöämme koskevaan asiaan.”

Työryhmä toteaa tältä osin työnsä päättyneeksi.